

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РЕКРЕАЦІЙНІ ТА КУРОРТНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ»

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма	Усі ОПП ННІЕ
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС
Тривалість викладання	2-й семестр, 3 чверть
Обсяг навчальних занять	120 год.
у т.ч. аудиторні заняття	4 год/тиждень
лекції	2 години
практичні	2 години
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає: туризму та економіки підприємства

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5434>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – команда «Рекреаційні та курортні ресурси України»

Інформація про викладача:

Бойко Зоя Володимирівна

доцент кафедри туризму та економіки підприємства, кандидат географічних наук

Персональна сторінка

<https://ep.nmu.org.ua/ua/teachers/Boiko.php>

E-mail: Boiko.Z.V@nmu.one

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дисципліна «Рекреаційні та курортні ресурси України» належить до переліку вибірових навчальних дисциплін, що направлені на формування soft skills здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх ОПП та спеціальностей ННІЕ на першому році навчання. Вона забезпечує загальний розвиток здобувача та спрямована на отримання знань щодо рекреаційного та курортного потенціалу регіонів України, а також дозволяє оволодіти навичками планування власного відпочинку на базі туристичних ресурсів України.

Навчальна дисципліна «Рекреаційні та курортні ресурси України» покликана сформувати у майбутніх фахівців навички професійної роботи. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань у сфері туристичного бізнесу.

Цей курс побудовано на засадах студентоцентрованого підходу (Student-Centered Approach), який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – надання здобувачам науково-професійних знань про основні групи рекреаційних та курортних ресурсів різних територій та регіонів України та набуття знань про структуру й складові природних та суспільно-історичних туристичних ресурсів, які є одним із чинників розвитку туристичної діяльності в Україні, що забезпечать організацію як внутрішнього, так і міжнародного туризму.

Завдання курсу:

- проаналізувати умови і фактори формування туристських ареалів України;
- визначати особливості структури, географії розповсюдження, потенційні запаси та сучасний рівень використання різноманітних видів туристських та курортних ресурсів;
- вивчити сучасний стан розвитку туристської інфраструктури в регіонах України;
- ознайомитися з основними схемами рекреаційно-туристського районування території України;
- формувати поняття про курортні ресурси України, зокрема державного та місцевого значення;
- охарактеризувати окремі туристські регіони України.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Реалізація поставлених завдань дозволяє забезпечити наступні дисциплінарні результати навчання:

- розуміти основні форми і види рекреаційного простору;
- аналізувати умови і фактори формування та використання рекреаційних та курортних ресурсів України;
- обґрунтовувати основні схеми рекреаційно-туристського районування території України та характеристику туристських ресурсів Криму та областей Чорноморсько-Азовського узбережжя, Карпат, Поділля, Полісся, Центрального та Східного регіонів України;
- презентувати особливості наявної структури, географії розповсюдження, потенційні запаси та сучасний рівень використання природних та історико-культурних туристських ресурсів;

- досліджувати сучасний стан розвитку туристської інфраструктури в окремих регіонах держави, як однієї з найважливіших складових туристських ресурсів;
- визначати основні принципи розміщення і функціонування курортів; розуміти їхні класифікаційні градації;
- вести пошук, накопичення та обробку наукової інформації про рекреаційні та курортні ресурси.

4. СТРУКТУРА КУРСУ

ЛЕКЦІЇ

ТЕМА 1. ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ РЕКРЕАЦІЙНИХ ТА КУРОРТНИХ РЕСУРСІВ

- 1.1. Визначення понять «курортні», «рекреаційні» ресурси.
- 1.2. Сутність поняття «туристсько-рекреаційний потенціал» території, складові туристсько-рекреаційного потенціалу регіону.
- 1.3. Кількісні та якісні характеристики туристично-рекреаційних ресурсів.
- 1.4. Сутність психолого-естетичного, технологічного, грошового, медико-біологічного, кадастрового та бального оцінювання рекреаційних ресурсів.

ТЕМА 2. ПРИРОДНІ ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

- 2.1 Природні кліматичні ресурси.
- 2.2 Природні геоморфологічні ресурси.
- 2.3 Природні гідрологічні ресурси.
- 2.4 Об'єкти природно-заповідного фонду України.
- 2.5 Запаси рекреаційних та курортних ресурсів в Україні.

ТЕМА 3. ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

- 3.1. Поняття історико-культурні туристські ресурси.
- 3.2. Наукова класифікація пам'ятників.
- 3.3 Історико-культурна спадщина України.
- 3.4. Найдавніші в Україні пам'ятки архітектури і містобудування.
- 3.5. Назвіть найкращі зразки дерев'яного зодчества України.
- 3.6. Перелічте фортифікаційні споруди, що збереглися на території України.

ТЕМА 4. РЕСУРСИ ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

- 4.1. Поняття туристичної інфраструктури.
- 4.2. Інфраструктурне навантаження території.
- 4.3. Засоби розміщення.
- 4.4. Заклади харчування та розваг.

4.5. Транспорт.

ТЕМА 5. РЕКРЕАЦІЙНІ ТА КУРОРТНІ РЕСУРСИ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ

- 5.1. Матеріально-технічна база рекреації і туризму Карпатського регіону.
- 5.2. Основні туристичні центри регіону: їх профіль і специфіка.
- 5.3. Оцінка сучасного соціально-економічного, політичного і екологічного положення в регіоні.
- 5.4. Соціально-економічний і політичний прогноз розвитку регіону.

ТЕМА 6. РЕКРЕАЦІЙНІ ТА КУРОРТНІ РЕСУРСИ ПОЛІСЬКО-ПОДІЛЬСЬКОГО РЕГІОНУ

- 6.1. Географічне положення регіону.
- 6.2. Природні умови Полісько-Подільського регіону.
- 6.3. Етнокультурні й історико-культурні особливості та ресурси регіону.
- 6.4. Історико-архітектурні та культурні пам'ятки. Музеї.
- 6.5. Основні культурні центри регіону.
- 6.6. Види рекреації і туризму.
- 6.7. Основні напрямки туристичних потоків в регіоні.

ТЕМА 7. РЕКРЕАЦІЙНІ ТА КУРОРТНІ РЕСУРСИ ПРИДНІПРОВСЬКОГО РЕГІОНУ

- 7.1. Географічне положення регіону.
- 7.2. Природні умови Придніпровського регіону.
- 7.3. Етнокультурні й історико-культурні особливості та ресурси регіону.
- 7.4. Історико-архітектурні та культурні пам'ятки. Музеї.
- 7.5. Основні культурні центри регіону.

ТЕМА 8. РЕКРЕАЦІЙНІ ТА КУРОРТНІ РЕСУРСИ ДОНЕЦЬКО-СЛОБОЖАНСЬКОГО РЕГІОНУ

- 8.1. Характеристика географічного положення Сумської, Харківської, Полтавської та Луганської областей.
- 8.2. Характеристика туристичних ресурсів Східного (Слобожанщина) туристського району: кліматичні, гідрологічні, геоморфологічні, біологічні та інші природні туристичні ресурси.
- 8.3. Ресурси об'єктів природно-заповідного фонду.
- 8.4. Історико-культурні, археологічні, біосоціальні туристичні ресурси. Дендрологічні парки «Олександрія» та «Софіївка» як об'єкти туристичного показу.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

- Тема 1. Географічні аспекти рекреаційних та курортних ресурсів.
- Тема 2. Природні туристичні ресурси регіонів України.

- Тема 3. Історико-культурні туристичні ресурси України.
 Тема 4. Ресурси туристичної інфраструктури регіоні України.
 Тема 5. Рекреаційні та курортні ресурси Карпатського регіону.
 Тема 6. Рекреаційні та курортні ресурси Полісько-Подільського регіону.
 Тема 7. Рекреаційні та курортні ресурси Придніпровського регіону.
 Тема 8. Рекреаційні та курортні ресурси Донецько-Слобожанського регіону.

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 6 год. лекційних занять, 4 год. практичних занять, решту годин здобувач опановує самостійно. Під час сесії здобувачі виконують практичні та тестові завдання. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle та в Microsoft 365. Форма контролю – диференційований залік.

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти на Office365.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <http://surl.li/bgpuz>. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувачів за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2. Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного контролю та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за одну контрольну роботу (максимально оцінюється у 60 балів), оцінок за роботу на практичних заняттях (оцінюється 8 занять по 5 балів, максимально здобувач може отримати 40 балів). Отримані бали за контрольну роботу, практичні заняття додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Визначення сумарного результату поточних контролів. У випадку коли здобувач отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку – складається залік у вигляді комплексної контрольної роботи, яка містить 40 тестів (вірна відповідь 2 бали) та 10 питань теоретичного спрямування, кожне з яких оцінюється по 2 бали за умови повного розкриття тематичного спрямування. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100 балів
Практичні заняття	Відбувається вирішення тестових завдань. Максимально оцінюються у 40 балів (8 занять × 5 балів).
Контрольні заходи	Максимально оцінюються у 60 балів (1 контрольна робота)

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *практичного заняття*.

Кожне практичне завдання оцінюється за двома складовими: тестові завдання та практичні завдання.

Тестові завдання складаються з 10 тестів, де є одна правильна відповідь. За умови вірного вирішення одного тестового завдання здобувач отримує 0,5 бала. Максимальна кількість набраних балів за тестові завдання – 5 балів.

6.3.2. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

Контрольна робота містить: 20 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, правильна відповідь оцінюється у 2 бали та 10 відкритих запитань (правильна відповідь оцінюється у 2 бали, частково правильна відповідь оцінюється в 1 бал).

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», <https://cutt.ly/mERLa5A>, Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», <https://cutt.ly/vERLfxF>. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Рекреаційні та курортні ресурси України».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту або в чат Teams.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

З 24.02.2022 р. реалізація освітньої діяльності відбувається в умовах правового режиму воєнного стану. Наявна низка небезпек: повітряні тривоги, ризики припинення енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку. Згідно з наказами по університету у 2025-2026 навчальному році освітня діяльність здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання здійснюється з використанням дистанційних технологій через синхронні та асинхронні комунікації.

Відвідування онлайн лекцій та практичних занять реалізується через приєднання до «команди» Microsoft Teams. Під час повітряної тривоги заняття перериваються і продовжуються лише за умов перебування учасників освітнього процесу у захищених приміщеннях. Викладачем (за технічної та безпекової

можливості) здійснюється запис заняття для підтримки асинхронного формату навчання.

У випадках відсутності енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку викладачем забезпечується асинхронний формат навчання та комунікація зі здобувачами за допомогою каналів зв'язку, що функціонують.

Про причини неможливості взяти участь в онлайн заняттях, ускладненні доступу до матеріалів на дистанційних платформах НТУ «ДП» тощо здобувач вищої освіти має повідомити викладача в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams, або листом на корпоративну е-пошту НТУ «ДП», або через старосту чи представника адміністрації факультету.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку згідно Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (<https://cutt.ly/mrBXXTMI>)

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, які дозволять оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Рекреаційні та курортні ресурси України».

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання на лекціях:

- вербальний метод (лекція, дискусія тощо);
- методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- метод евристичних питань;
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

Методи навчання на практичних заняттях:

- вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо);
- метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші).

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Монастирський В.Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу : навч. посібник. ННБК «АТБ». Львів, 2022. 200 с.
2. Яременко С.С. Туристичні ресурси України. Київ; 2021. 472 с.
3. Муромцева Ю.І., Лоцман П.І., Некос С.В. Методичні рекомендації до курсу «Рекреаційні ресурси світу» Методичні рекомендації. Харків, ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. 2021. 34 с.
4. Поступна О.В. Туристські ресурси України: конспект лекцій. Х.: НУЦЗУ, 2020. 209 с.
5. Поколотна М. М. Туристські ресурси України. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 222 с
6. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання п'яте / за наук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2019. 320 с.
7. Тищук І. В., Ільїна О. В. Т-48 Сільський зелений туризм : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2024. 94 с.
8. Лиман С. І., Парфіненко А. Ю., Посохов І. С. Історія туризму: навчальний посібник. Суми : ПФ «Видавництво "Університетська книга"», 2018. 372 с.
9. Сідоров М. В. Україна на світовому ринку туристичних послуг: сучасний стан та перспективи розвитку : монографія / М. В. Сідоров, О. Є. Юрченко, С. О. Юрченко. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 256 с.
10. Реєнт О.П. Основи краєзнавства. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 276 с.
11. Алешугіна Н.О., Барановська О.В., Барановський М.О., Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства. Навчальний посібник. Чернігів: Видавництво ЧНТУ. 2015. 492 с.
12. Бойко З.В., Горожанкіна Н.А., Грушка В.В. Тенденції розвитку туризму в Україні в умовах військового часу. Економіка та суспільство Economics and Society. Випуску № 59. 2024. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal>
13. Бойко З.В., Горожанкіна Н.А. Розвиток екологічного туризму в Україні на основі використання потенціалу ботанічних садів. *Ефективна економіка*. 2021. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8978> (дата звернення: 28.07.2021). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.6.88
14. Boyko, Z., Horozhankina, N., Hrushka, V., Korneyev, M., Nebaba, N. Analysis of the market of international tourist services of Ukraine (for the period 2007-2017). *Journal of Geology, Geography and Geoecology*. 2020. Volume 29 Issue 4. P. 647-655 [Web of Science].